

Foglalalat: Magyar- és Erdélyország (kir. leírás Erdély RRdeihöz; kinevezések; adományozás; Fogarassy ... Anglia (manchesteri, birminghami és westminsteri gyülekezetek; Scotsman, News, Examiner és Standard véleményei; újabb hírek Wellington 's Peel felől.) Spanyolország (délzaki zavargás és elegy tudósítások.) Franciaország (Rossi leczkéi; köv. kamarai viták dec. 5kén; ministeri nyilatkozások; Dupin 's mások beszéd-törredéki.) Németország (hesszi nbgi rendelés; hírek Münchenből.) Törökország. Elegyhírek.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsóny. A' RRdek dec. 11kén a' kir. resolutio szerint fogadván el az uriszék hatóságáról szóló VIIdik cikket, mi szerint az uriszéknél meghagyatnék mind azon ügy (még az uraság 's alattvalók közti urbériket sem véve ki), mellyek eddig hozzá tartoztanak, — némelly eziránt keletkezett újabb kérdések eldöntése miatt, — azóta kerületi ülések tartatnak.

Ő cs. kir. Fölsége méltóztatott a' közelebb mult nov. 27kén az erdélyi KK. és RRhez az alább iktatott kegy. kir. leírást bocsátni: „I. Ferencz 's a' t. Minekutána az Általatos szabad szózatokkal választott országos elnök és ítélő-mesterek, kiket már e' f. 1834 évi julius 18kán költ kegy. kir. leírásunk által megerősítettünk, a' meglevő esküformáknak, mellyek szerint azok fölesketendők valának, szövevényes vitatásira fordított, az adózó nép érezhető terheltetésit, 's a' Mi kir. előterjesztésink által kinyilatkoztatott atyai intézetinknek nyilvános hátráltatását maga után vonó káros idővesztés után, végtére, a' mint kegyelmesen értettük csakugyan feleskettek: a' törvények 's kötelességek érdeke azt parancsolja, hogy ezen országgyűlés a' törvény szoros szabályihoz képest, mellyek rendelete szerint azt a' kir. kormány-szék, kir. tábla, vármegyék, magyar vidékek és székely székek föltisztei, a' kir. hivatalosak, a' vármegyék 's magyar vidékek, valamint szintén a' székely és szász-székek 's vidékek, úgy nem különben a' taksás helyek nevezete alá foglalt szabad kir. és mezővárosok követeli, mint összesen ezen egész fejdelemség három nemzetei KK. 's RRnek képviselőji, alkotják, tüstént kiegészítették. Melly cél nem máskép, hanem csupán a' sarkalatos diplomatikai hivatalokra minden további haladék nélkül a' leopoldi diploma 's az 1791: 11. 's 20 törvénycikkely értelmé szerint előveendő választás által érethetvén el, 's ennél fogva minden más tárgy félretételével, mint jelen hivatások föltételé kívánja, minél előbb elkezdendő munkálathat sem azok, kiknek ezen ősi, 's magokban az alapos törvényekben gyökerezett országgyűlési intézet 's a' dolgok folytatásának törvényes rende valamennyire szívóken fekszik, nem késkedhetvén, se Fölségünk méltósága 's a' sérthetetlen törvények esonkitása nélkül a' késedelmezőkkel kezét nem

foghatván, Titeket fennebb említett kegy. kir. leírásunk, valamint azok nyomán, mikre azután fens. kir. Főherczeg rokonunk, mint ezen országgyűlésre kegy. meghatalmazott királyi Biztosunk által több ízben figyelmeztettünk, ezennel újra kegy. intünk: hogy azon Timagatok 's a' köz haza javával megegyező törvény és ősi alkotmány, 's ezek egyedüli szentségét, 's a' közboldogságot szünetlen fentartani kívánó fejdelem szavát követve, azok veszélyes törekvéseit, kik törvényes szabadság előtűzött neve alatt annak fertőztetésére, 's minden illő rend felforgatására mellékes utakon sietnek, magatoktól messze kárhozthatva és egyszersmind azt illőül megfontolva, hogy az egész haza 's minden következendőség előtt milly súlyos felelet terhét vonnák magokra mind azok, kik intésink ellenére a' nemzet 's ősi alkotmány természetivel ellenkező törekvések által magokat elragadtatni engednek: minél hamarább a' többi sarkalatos és diplomatikai hivatalok választását is vegyék munkába, 's ezt, mi első tisztetek, legott végrehajtani annál nagyobb szorgalommal igyekeztek, mivel ezen ismételt kegy. intésünk mikénti kimeneteléből fogjuk megítélni, hogy feltett célotok é az ősi alkotmány 's törvények szentsége fentartására, 's a' köz jóllétnek azok által kijelölt uton eszközözendő előmozdítására munkáskodni, vagy pedig Nekünk azon esetben, ha ezen atyai szívünkben 's abban gyökerezett kegyelmünkben származott — a' jó érzésüekre nézve ugyan a' magok elibe tűzött boldogító cél elérésire legalalmasb — eszközök más önmagok egyes érdekeiknek hódolók balul intézett törekvéseik által sikeröktől megfosztatnának, így a' törvény értelmében folytatandó országgyűlési értekezések módja tovább is akadályoztatnék, hogy az alapos törvények ezen nyilvános megvetéséből a' közboldogságra terhesb romlások ne háramoljanak, annak fentartásáról legfelsőbb kir. hatalamunknál fogva máskép kelljen é gondoskodnunk? — Költ 's a' t.

Ő cs. kir. Fölsége nov. 12ki legfensőbb határozata szerint Szepes vmegye másod alispánja Korotnoky Ignácot, hosszas szolgálati tekintetéből magyar kir. tanácsnökká kinevezni; — a' m. kir. udvari Kanczelláriához oct. 31kérül intézett legmagasb rendelete szerint pedig, az aradi gymnasium nyugalmazott igazgatóját Mandik An-

drást, szinte hosszas szolgálatbeli érdemeire nézve, a' már 1808ban kapott kis arany érdempénz helyett, szalagrul függő nagy arany érdempénzzel méltóztatott megjutalmazni.

A' m. kir. udv. Kancellaria Gaerber Raimund elhunytával megürült udv. irnoki hivatalra eddigi accessista Belnay Lajost, 's az ekép fokenkénti előlépés szerint megürült utolsó accessistaságra, saját kérelme szerint ifj. Frenreisz József magyar kir. helytartósági irnokot nevezé ki.

Bécs decemb. 13kán: Fogarassy János lemerbergi tisz. kánonok 's Bécsben az egy. görög szertart. sz. Borbála egyház plebánusa, ki tavaly amaz ismértes „Origo et formatio linguae Ugoricae - Ungaricae, rectius Magjaricae dictae, historice, phil. et etymologice ac grammaticae deducta. Viennae a. 1833.“ értekezést irta vala, Bécsben f. h. 11kén meghalt.

A N G L I A.

Hétfőn bizonyos Collins Eduard nevű közép-korú ember fogatott el az utcán, mert politikai beszédével nagy tolongást okozott. Tudnik azt hirdeté, hogy a' király haszontalan, Wellington hg. bolond 's O'Connellt föl kellene akasztani. Később azonban kitetszett, hogy e' zendítő szónok részeg volt, mert miután a' fogságba hozták, meztelenre vetkezett, 's illy állapotban is beszédeket tartott fogolytársihoz. Csekély bírság letétele után ismét szabadon bocsátatott. — Utóbbi napokban Londonban, 's az ország egyéb számos részein gyülekezetek tartattak, mellyekben a' király által tett ministerium-másítás ellen hoztak végzéseket. Manchesterben a' gyülekezet tory-ministerium kineveztetését ugyan fölötté veszélyesnek nyilvánította az országra nézve, de a' whig-kormányt is keményen korholá, 's örömet fejezé azon ki, hogy a' király őket elbocsátotta. Ők tehát radical ministereket ohajtanak. — Birminghamban Attwood Tamás ur levelét olvasták föl, mellyben Durham lordot ajánlja, mint legügyesb személyt az első ministerségre. A' westminsteri választók gyülekezete (London része), mellyen Brougham, Hume, Evans ezredes urak, dr. Lushington és Sir S. Whadey parlamenttagok is megjelentek, köszönetet szavazott Durham lordnak a' nép jogai, a' hároméves parlamentek, titkos szavazás és a' választási jus-kiterjesztés védelméért. — Dec. 1jén a' londoni Marylebone egyházkörben is összegyűltek a' radicalok. — A' londoni polgárság összehívását az óváros választóji újra sürgették, egy szersmind az ország, és különösen Skótzia minden részeiben nagy készülétek történnek a' hihető parlament-felosztás esetében előforduló újválasztásokra. A' Courier azt hiszi, 's javasolja, hogy Edinburg ismét Brougham lordot fogja vá-

lasztani követül. — Scotsman, Skótzianak főlapja, azon kérdést támasztja: lehetséges é, hogy a' toryk a' jövő választás alatt részökre nyerjék meg a' többséget? Mire azon választ adja, hogy a' hg. minden eröködésiben többséget szerezni. Az új parlamentet következő tagokkal rakja meg a' Scotsman: Angol és wallisi megyék adnak 90 tory és 68 szabadelmű követet; az angol egyetemek 4 tory tagot; az angol választó helyek 's várkörök (Londonnal együtt) 126 tory, 212 szabadelmű tagot küldendenek; Irland 35 toryt, 70 szabadelműt; Skótzia 23 toryt és 30 szabadelműt. Ez mindösszesen 278 tory és 380 szabadelmű követet nyújtand. Ha még tovább menne az ember 's azt állítaná, hogy a' hg. rendkívüli eszközöknél fogva még vagy 40 tagot nyerhetne, az a' torykat 318ra nevelné, a' szabadelműket 340re csökkentené, 's még is 22 szózáttal volna ellene a' többség. — A' News erre megjegyzi: A' Spectator számolást terjeszt elő, mellyhez képest Wellington hg. ellen 286 szózatnyi többség leend. A' Scotsman számítása talán épen azon arányban igen is csekély, mellyben a' Spectatoré igen is nagy. — Azon hiedelemre nézve, hogy Wellington hg. javító rendszabásokat ajánland, az Examiner következő cikkelyt közöl: „A' legjobb, mit Wellington hg. barátjai róla mondhatnak, abban áll, hogy elég böles, és engedni fog a' szükségnek. Ideje is részéről megmutatni, hogy ezen egyetlen ajánlásra méltó, 's ez a' mit róla mondhatni, valóban igaz, 's engedjen azon szükségnek, melly a' nép szavából szól, 's hagyjon föl kormányvállalási tervével most. Ha tudja a' hg.: mit nem tehet, úgy egy egész teli könyvet tud; mellynek első lapján írva van: az angol népet bolondnak nem tarthatod. 'S végre is, ő az országnak csakugyan nem kell. Elég világosan kimondja ez: Harczoltunk veletek, míg becsületes toryk voltatok, most midőn hittagadokká lettetek, kezét fogni veletek nem szándékunk. Ezt a' hg., meglehet, szerfölött esztelennek fogja tartani; 's tán örülteknek látszunk szeméi előtt, mert olly jeles ajánlást mellőzünk el. De elhatározásunk, 's azt hihetőleg meg fogja érteni, olly szükségét okozand, mellynek engedékeny tisztelése által csak az ő bölcseége tündökölhetik.“ — A' Standard korholja az új fr. legitimistákat, kik azt hiszik, hogy az új angol ministerium segitendi a' megbukott dynastiát: „mert az, ugymond, vastag esalódás.“ — A' király 4kén 's 5kén csupa toryknak adott audienciát, kik rajként csődülnek az udvarhoz. — Hudson ur, ki hírnök gyanánt vala Sir R. Peel után Romában, 5kén reggeli 2 órakor ért vissza Londonba. Ő Brighthonbul nov. 15kén estve indult el

's 25kén e
bálban lett
már ismét
vagy 9re
Lyndhurst
székén 5k
re kérték
várni a' le
esik. Csa
mondani:
hg. azon
érkezett,
A' két
ollyakat
méltán v
rancsot l
landot,
sze miat
nisterium
rendezés
ja el, 's

M
tés szer
indított
28kán
carregu
Bastan
az Am
a' nép
polgár
losita.
szabad
lyeket
csopor
hány
Carlos
övedz
hogy
jegyz
izlésé
zafiak
gyüle
re a'
nap r
möke
tanal
prior
mány
csak
klaszt
dixb
nagy
tes
ged

's 25kén estve már Rómában volt, hol Peel urat bálban lelte Torlonia hgnél. Másnap azaz 26kán már ismét visszaindult. Peelt Londonban dec. 9re vagy 9re várják. Mit onnan is gyaníthatni, mert Lyndhurst lord, midőn a' kancellaria törvény-székén 5kén reggel bizonyos pörös ügy fölvételére kérték, azt felelé, hogy azzal kénytelen lesz várni a' legközelebbi törvénynapig, melly dec. 9re esik. Csak e' napon fogja bizonyosan tudni 's megmondani: mit vállalhat föl, mit nem. — Wellington hg. azonnal, hogy Hudson az előbbi hírnök megérkezett, újra másikat küldé Sir R. Peel elibe. — A' két emberből álló kabinet, ugymond a' Courier, ollyakat kezd tenni, mik a' kormány felelősségét méltán vonják magok után. Wellington t. i. parancsot küldé Arthur O'Connor urhoz, hogy Irlandot, honnan az 1798ki zendülésben volt része miatt száműzve volt ugyan, de a' mult ministeriumtól engedelmet nyert, némi házi dolgai rendezése végett, visszatérhetésre, azonnal hagyja el, 's újra számkivetésbe takarodjék.

SPANYOLORS ZÁG.

Moniteur: Bayonnebul jött telegraphi jelentés szerint Mina, a' sereg számára Tudelábul megindított ruha - szállítást fedezőleg, Pamplonábul 28kán hada nagyobb részével kikelvén, Zumalacareguy e' miatt kénytelen volt utjából, melly a' Bastan-völgynek vala irányozva, megfordulni 's az Amescosa-völgybe visszatérni. — Granadában a' nép folyvást nyugtalan. Ingerültségét neveli a' polgári kormányzó viselete, melly mindenben carlosita. A' tanuló ifjuság 's lakosok nagyobb része szabadelműségi bélyegül tüszüket viselnek, melyeket Christinasnak neveznek. Nov. utólján nagy csoport tódult össze a' kormányzó lakjához, 's néhányan kettős tüszüvel, mellyek egyikén „Viva Carlos V.“ 's másikán „Viva Izabella II.“ levén övedzve, fölmenének a' kormányzóhoz, kívánva: hogy ő urasága válasszon a' tüszük közül, 's megjegyzék: talán az első különben is tetszeni fogna izlésének. Ugyanekkor jelentvén neki némelly hazafiak, hogy a' basilianusok klastromában carlosi gyülekezeteket vettek volna észre: minthogy erre a' kormányzó csak annyit válaszolt, hogy holnap majd megteendí rendszabásit, elveszték türelmüket a' hazafiak, a' klastromra rohantak 's épen tanakodva lepvén meg a' juntát, némelly tagjait, a' priort 's néhány szerzetes társit megcsipték 's irományaikat elszedték. A' kormányzó mindazáltal csakannyi büntetést szabott e' foglyokra, hogy a' klastrombul sehova kimenni ne merjenek. — Cadixban a' királyné névnapján este a' színházban nagy zaj közt sürgeté a' közönség Riego isméretes dalát (Tragala), de a' kormányzó meg nem engedé; erre olly zaj támadt, hogy miatta a' játék

félbenschakadt 's a' színházat be kelle záratni. A' zajongók azért is más színházba vonultak, 's ott kétszeres ujongatás közt énekeltevé a' sürgetett dalt, utána a' kormányzó lakjához sereglettek, 's minden ablakit követ betördelték. — Garely Madritba megjött.

Messenger: Madritbul dec. 1sőjérül költ levelek szerint a' spanyol ministerium igen megütöközék az angol kabinet-változáson, 's a' körülményekhez simulólág jónak látá a' most megürült londoni spanyol követséget olly férfira ruházni, ki Wellingtonnak tetszhetnék. Ki a' történetekben jártas, könnyen ki fogja találni, hogy e' férfi alatt gen. Alava van értve, a' hg. régi barátja, a' félszigeti háborukor hadisegéde, azóta pedig bizodalmas viszonyosa. Midőn Alava 1823ban Spanyolországbul száműzetett, Angliába vonult 's a' hg. palotájában talált menedéket; nem csuda tehát, ha a' hg. házának hálás tisztelője. Utasittatása van, mentül előbb hivatala helyére sietni. — Itt a' főváros elég nyugalmasnak látszik, de a' tartományok annál inkább indulnak háborgásnak. Mondják Catalonia partjain akarják a' carlosiak fegyver-szállításikat eszközteni 's e' miatt Llauder, ki már induló vala Madrit felé, még egy darabig a' tartományban kénytelen maradni. De mi több nem csupán fegyver- de idegen sereg-kiszállítás is van hirben; 's gen. Harispehöz jelentés ment volna, hogy a' biscayai partoknál czirkáló angol hajók utasítást kaptanak, ezentul semmiféle kiszállítást nem gátlan. Andalusiában egymást éri a' sok rabló csoport; O-Castiliában Merino tábora mindegyre növekszik a' nélkül, hogy valaki háborgatná; Mancha hegyein 's Estremadura síkjain, hol eddig a' constitutionnak még legtöbb védője volt, büntetlenül dulakodnak a' pártos csoportok. Utóbbi tartománybul a' portugáli menekvők beljebb utasítottak ugyan a' kormány parancsára, de a' helyett ő kegyelmök nagyobb részint inkább hazájokba suhantak vissza, 's az ott egy idő óta ismét nyilván mutatkozni kezdő migueli csoportokkal egyesültek. E' csoportok feje egy öreg tiszt Miguel fölözött seregébül, ki Alemejo 's Algarbiában egész hadat szerkeszt Miguel részére, kit már királynak kiáltott ki. — Granadában tetemesen neveli a' nyugtalanságot azon közelebbi rendelés is, melly szerint az ottani város-katonaság fölözlatott, mivel nem akart fegyvert fogni azok megszaboláztatása végett, kik némelly helybeli tiszteken, — kiket még VII. Ferdinand alkalmazott hivatalra 's kik akkor a' hazafiakat sanyargaták, most pedig la Rosa és Torreno uu. tovább is szenvednek, — megcsufolást 's piszkokat követtek el. Hasonló sors várja a' cadixi katonaságot, melly a' királyné névnapja estején tetemes részt vett a' zajongásban, „éljen a' con-

stitutio" kiabálá, 's Riego dalát énekelteté. — A' csatamezőrül semmi újabb. Gen. Cordova 9 ezerre menő hadával 3 egész napig állott szemközt Zumalacarre guyyal, de ütközetbe bocsátkozni egyike sem mert, míg végre az utóbbi elhagyván táborhelyét, Villafrancába ment, 's itt néhány szegény városi katonát kivégeztetett.

FRANCZIAORSZÁG.

Rossi tanító ur dec. 4kén ismét próbát tett már 3adszor leczkéji megkezdésével, de ujrasiker nélkül. Már reggel 6 órakor kemény csapat lovas és gyalog hatósági őrség, 's város hajduság állított fel a' téren a' törvény-iskola előtt, 's épület udvarában. A' tanulókat, mint előbb csak jegyek mellett bocsáták be, mellyeket a' csendbiztosok az ajtóban szorosán megvizsgáltak. Sok tanuló, ki jegy nélkül volt, kin vala kénytelen maradni. Rossi ur midőn a' rendelt órában székébe lép, ismétlen süvöltve, lármázva fogadtatik; szóval a' legnagyobb zenebona támad. Ekkor rendőrség nyomult a' terembe, 's a' csendet helyre akarta állítani; de mivel azt nem eszközölheté, egy csapat hatósági őrség robbant a' terembe föltűzött szuronyokkal (bayonette). Mondják, a' tanulók egy hadonász rendőr kezéből meztelen kardot rántottak ki, 's azt a' szolga kezébe nyujtották. A' mint egy pillantásnyi csönd lett, Rossi ur ismét leczkepróbához kezdett, de szavát mindig letombolá a' zaj: „Le Rossival! le a' doctrinairekkel! le a' rendőrséggel!“ Végre csakugyan engednie kelle, 's az egyetem szolgálói kíséretében eltávozott. Mig belül e' láрма harsogott, addig kívül hasonló zenebona tört ki, 's mondják, hogy egy tanulónak a' keze zúzatott össze. Hatot a' tüzeskedőbbek közül elfogtak, de némelleyek közbenjöttére ismét szabadon bocsátottak. A' tanulók ezután seregestül Mauguin ur szállására tódultak elmondani panaszukat, 's tanácsot és segílyt kérni tőle. Elmondák tudnillik: hogy Rossi leczkéji az alkotmányi statusjogról odacézlanak, hogy kényszeríthessék őket próbatételek alkalmakor az auguszt. 7diki kormány előtt politikai hitvallásuk letételére, mit ha megtenni vonakodnának, megtagadnák tőlök a' léptetésokra (graduatio) szükséges bizonyosságlevelet. Továbbá azt is elmondák: hogy Rossi tanító kineveztetése törvénytelen, mert külföldi, azaz genfi. Mauguin ur, figyelmesen ki hallgatván őket, szeliden azt felelé nekik: hogy eddig tett lépéseik hibásak. Képviseleti országban a' zenebonák semmi hasznót nem hajtanak. Rossi tanító kineveztetésének törvényes v. törvénytelen léte a' kamaraülésben azonnal kérdésbe fog vétetni, mihelyt a' most vitában forgó tárgyakon tulesik az. Azt javasla ezután nekik: mennének haza. Ők azonban még Janvier urhoz is elmentek, ki, mint

tudjuk, a' ministereket a' most előjövő fölvilágításokra fölszólítottá; de ő is hasonló választ adott nekik. — A' journal de Paris dec. 5ki cikkelye szerint ki világlík, hogy a' ministerek, ha az azonnapi (dec. 5ki) vitán megbuknak, tömegestül 's összesen lépnek le. — A' Gazette de France már neveket is említ, mellyekre bizatandó lenne a' ministerium: Gérard m. lenne minister-elnök, Dupin ur az idősb igazságminister, Molé gr. külminister, Calmon ur a' pénzügyé, Passy ur belminister, Teste ur a' nyilvános oktatásé, Roussin admiral a' tengerügyé 's Dupin Károly ur a' kereskedésé. Ha pedig az idősb Dupin tárczát (portfeuille) elfogadni nem akarna, Berenger lenne igazságminister. A' Temps e' jegyzékre azt mondja, hogy e' nevek, ha valóban ministerekké neveztetnének, hihetőleg fogának a' kamara többségével birni.

A' j. des Débats a' parlamenti oppositiopártot olly orvosakbul állónak nyilvánította, kik a' kormányt tönkre juttatják, 's azután becsületesen megsiradják. Etienne ur erre a' követházban így felelt: „Ha mind e' mellett vannak neveltséges és veszélyes orvosok, azok az octob. 11diki férfiak. Még egyszer, 's mindig vért eresztetni, mint Molière mondja, abban áll minden mesterségök. Minden társasági sérvhez tüzzel vassal járulnak. Az ország bajai e' mostani helyzetében csilapító-szereket kívánnak 's mérséket. Dec. 5kén majd megmutatja a' kamara, mit hiszen e' tanácskozásról.“ — A' követház ülésében dec. 5kén csakugyan el is kezdődött a' vita a' ministeri fölvilágításokról. A' követek palotája kora-reggeltül fogva mintegy ostromban vala, 's már a' reggeli órákban telvék a' karzatok. Ott volt Brougham lord, Girod de l' Ain ur 's a' t. A' követek székei is korábban megteltek mint szokás; már az első közt megjelentek Etienne, Laffite, Demarçay, Janvier, Passy, Lamartine urak 's a' t. A' ministerek közül legelőször Thiers ur lépett be, azután Guizot 's Mortier marsal. Egy órakor Dupin ur az elnök, széket fogott. Persil, de Rigny és Duchatel urak később érkeztek, midőn már az előbb napi jegyzőkönyvet olvasák. A' napirend a' kitűzött fölvilágításokra vezete; az elnök arra kérte a' kamarát: legyen kemoly és nyugalmas, a' szónokoknak pedig mérséklést ajánlott. — „Ki akar szólni?“ kérdi az elnök. „En“ kiálta Thiers ur, 's a' szószékbe lépett. Mély csönd. Elsőben minden képviseleti alkotmány szükséges föltételeit fejtegeté, mi abban áll, hogy a' ministerium mondja ki rendszerét, 's legyen többség a' kamarában, melly e' rendszert támogatja. Midőn Franciaországban egy idő óta nyugalom uralkodott, millyent 20 év óta nem ismért az ország, majd ismét uj elemei támadtak a' nyugtalanáságnak, mellyeket a' spanyol harcz el-

tete. Azon a' pártokkal használtak a' ténetekben ményekben ge volt a' inkább jó ba az előbbi m rier Kázmé rének neve nehézség u éves kormá kell kivála ni, hogy h kívánják t legyenek, vel is birj. Hogy e' m ministerek get fölvál toztatni. alkotásáb semmi rés térve föls tereket ar marádnán melly ész nek) sza ministeri fordultak kénytele Ő és tá mot, ho azon zav ha ideg felelősek rendszer 1820ba alatt ne tio hiva sen győ ja 's er minden séggel van fö litikai litikai Belgia adott m makkó kodik Valóba revolu morga beusz

tete. Azon engedékenységet, melyet a' kormány a' pártokkal éreztetett, mind ezek fegyver gyanánt használtak a' kormány ellen. Kérde: van e' a' történetekben arra példa, hogy kormány illy körülményekben bocsánatot adott? Fájdalmas vesztesége volt a' ministeriumnak Gérard m. kilépte, ki inkább jó barát vala mint társ. Thiers ur ezután az előbbi ministeriumokra fordult, 's dicsérte Perier Kázmért, kit az oppositio 15 évigleni vezérének nevezett (zajgó reclamatiók). Legnagyobb nehézség ugymond abban áll, hogy a' csak négy éves kormány vitelére nem csak a' legügyesbeket kell kiválasztani, hanem fő tekintettel arra is lenni, hogy hivei legyenek azon kormánynak, 's meg kívánják tőlök, hogy egyszermind legügyesbek legyenek, sőt hogy érdemekkel 's még híres névvel is birjanak 's egyet értsenek egymás közt. — Hogy e' nehézségeket elhárítsák, lemondottak a' ministerek. Senki sem akará közülök az elnökséget fölvállalni, de az eddigi rendszert sem változtatni. A' Bassano (Maret) ministerium összeállításában, és szétoszlásában neki és barátinak semmi része sem volt. A' magányos életbe visszatérve felszólíttatik a' királytól: bírná az új ministereket arra, hogy legalább a' kamarák összejöttéig maradjanak meg hivatalaikban. Ekkor a' király némmel észrevételeire azt kérte: lenne neki (Thiersnek) szabad meghíni előbbi társait. A' Bassano ministerium végett minden vélemény-árnyéklathoz fordultak, 's tisztos férfiak léptek is föl, de ismét kénytelenek voltak lelépni. (Passy ur szót kíván) Ő és társai azért vállalták újra fel a' ministeriumot, hogy megmentsek utódaikat (successoraikat) azon zavartól, melybe azoknak esni kellett volna, ha idegen, v. mások cselekvényiért lettek volna felelősekké. Ezután bővebben kifejté a' kormány rendszerét, állítván, hogy az 1789diki revolutio 1820ban szünt meg. Ő (Thiers) a' restauratio alatt nem vala ugyan összeesküvő, de a' revolutio hive volt. Most miután a' revolutio szerencsésen győzött, korlátozni kell azt, nehogy föltarolja 's eméssze az embert. — A' szabad kormány minden alapja meg van nyerve, pedig kevés költséggel. Két millió nemzeti őrségből csak 40,000 van fölosztatva, 's a' fogházakban csak 211 politikai fogoly ül, még egy csep vér sem folyt politikai kintadon, pedig e' revolutio Schweiznak, Belgiumnak, Spanyolországnak és Portugáliának adott szabadságot. Mig Franciaország a' hatalmakhoz kedvező viszonyban áll, a' közbéke uralodik, kereskedése növekszik 's iparja virágzik. Valóban világszerte kiálthatni ki: hogy a' juliusi revolutio többet adott 's létesített mint ígért. (nagy morgás, ellenmondás) A' ministert több ízben fölbenszakaszták, miglen a' restauratio kegyetlenségig

ról szólott egybehasonlítva ezt a' juliusi revolutio enyhességivel. Azonban a' centrum bravókat kiáltozott neki. Azülést félórányi mozgás bontá meg. Végre a' vita újra elkezdődött, 's Passy ur fölvilágításokat adott azon ministerium-alkotásról, melyhez olly rövid ideig tartozott, 's melybe novemb. 10kén éjjel hivatott meg. Ő a' pecsétörhöz ment, ki neki a' kormány zavarát rajzoló. Ő időt kére magának, 's két óra mulva tagadó választ küldött. A' pecsétör az elfogadást sürgeté, állítván, hogy nyugtalanságok fognának kiütni, ha nem állapodnék össze ministerium. Végre még is engedett e' hitetésnek. Egy más körülmény őt 's társait módosításra bírta; 's miután a' tanácsban több véleménykülönzés jött vala napvilágra, 's állallatta, hogy függetlensége veszélyben forog, elhatározta magában a' lemondást. — Dupin Károly ur hasonló nyilatkozást mondott. „Gérard m., ugymond a' pillantást közbocsánatra igen kedvezőnek vélte, nem a' többi minister, kik megdöbbenve Franciaország állapotjától, azt helytelennek találták.“ Ő ugyan osztozik a' marsal nézetében, de megválasztást ohajtana. A' Thiers ur által dicsért takarékoságot ő meg nem engedheti, mert az még szigorúbb is lehetne. Ha rendszerünket tudni ohajtják, csak a' mult fölírását olvassák. Mint Perier tanítványai, soha sem fogtunk volna meggörnyedni. Teste ur ugyan azt ismétlé. Etienne ur pedig a' vitát a' fölírásra vezette vissza. Ezen ülésben még a' nyilvános oktatás ministere 's Guizot ur és a' kamara elnöke Dupin ur is szólottak. Dupin ur azt ohajtott: lépjen a' kamara felírásra hivatkozólag napirendre, a' ministerium pedig azt: — hogy a' ministerium fölvilágításival 's politikájával megelégtülve kezdjen a' napirendhez. — A' követház dec. 3kán küldöttségeiben (bureau) az előterjesztett törvényjavaslatokkal foglalkozék, különösen pedig a' pairkamara törvényszéki üléseire szükségesnek állított új terem költségeivel. Ez úttal Saugesnek állított új terem költségeivel. Ez úttal Saugesnek és Hennequin urak a' bocsánat kérdését is szóba hozák. — A' kormány viseletét Jauge pénzváltó iránt az oppositio lapjai keményen gáncsolják. A' Courrier français különösen így támadja meg azt: „Ollyan országban, hol bár kevéssé, de még is tisztelik a' törvényt, azon ministerium, mely a' személyes szabadság elveit olly vastagon sérté meg, nem merne az ország képviselői elibe lépni. De nálunk, noha szabadnak nyilvánított azon család-anya, ki négy hónapot epedett fogásában, Guizot ur a' szószekből még is azt fogja majd állítani, hogy illyes elfogatások menték meg a' monarchiát. — A' fr. követ urak olly gyéren jelentek meg az első ülésekre, hogy Dupin ur dec. 1. 's 2kán fölkiáltott: „Kényszeritem a' polgárokat 's választókat, szorítsák arra követeiket, hogy

riumnak, ha a' többség $\frac{2}{3}$ dát, vagy $\frac{2}{4}$ dét kicsu-
folják. Én soha sem voltam pártfő, hanem mindig
a' többség részén, vagy a' többség az én részé-
men. Ki hajhászta a' tárczákat? A' kabinetben ki-
vül létező ok választotta el Gérard marsalt többi
társától? Nem, az elválás oka a' kabinetben volt.—
Ugyanaz okozá a' többi kiléptét is, mert a' mi-
nisterek nem egyezhettek meg. Egy tisztos férfi
(Molé gr.) meg vala bizva új ministerium-alkotás-
ra, mert a' régi álladékrészeket még meg akarák
tartani. Engem e' férfi meglátogatott, valamint
mások is, kik velem szólni akartak, hozzám vol-
tak kénytelenek jöni, mert lakhelyemet csupán
akkor hagyám el, miután már olvastam az új ki-
nevezetéseket a' Moniteurben. E' férfi aztjavaslá:
lépnék a' kabinetbe, 's fogadnám el a' pecsétör-
séget; ez alkalmat nyújtott nekem arra, hogy di-
csérettel emlékezzem a' mostani pecsétörrel (Per-
sil), kit én mindig becsületes, okos és bátor fér-
finak tartottam. Én azt nyilatkoztattam e' férfinak,
hogy én kész lennék helyet foglalni a' kabinetben
az ő elnöksége alatt, ha ezen elnökség valóságos
lenne. Azt adám ezután hozzá, hogy némely
személyek, kik akkor megneveztetének, velem
nincsenek egészen egy értelmű, 's megeshetik,
hogy ők rám nézve ugyanazt fognak mondani.
Én méltósággal 's függetlenséggel elnöklött mi-
nistertanácsot ohajtottam; kitetszik ebből, hogy
vonakodtam a' kabinetbe lépni. Ismét új megaka-
dás támadt. Egyedül a' pecsétör maradt a' kabi-
netben meg, 's én buzgalmának csak szerencsét ki-
vánhatok. Passy ur, kit fölszólítottak, tanácsot
kért tőlem, én belépésre unszoltam őt. — Ő két
más társival, kiket zendítőknak jelöltek ki, 's
kikről azt állítják, hogy veszélybe hozandják a'
statushitelt, és személyes bátorságot, e' tisztsé-
get hazaszeretésből fogadta el. Én e' három fér-
fi kinevezetéseért örömmel fogtam volna magamra
vállalni a' felelősséget. De a' felírásra térek visz-
za. A' ministerium szerződési oklevelet ohajt,
mellytől majd el nem lehetne állani annak meg-
szegése nélkül. Ugyanazt kellene neki a' másik
kamarától is kívánnia 's így oda kellene mind a' ket-
tőnek nyilatkoznia: valljon elfogadja e' a' ministerium
rendszerét másítás és megszorítás nélkül. Ha az
1829ki kamara, a' helyett, hogy a' 221 tag
fölrírását dolgozá ki, egyszerűen csak a' rendszer-
höz ragaszkodását fejezte volna ki, a' juliusi ren-
delések az ő kebléből eredtek volna. Ha a' kama-
ra az eddigi rendszert általjában elfogadná, fele-
lőssé tenné magát a' kormánynak három év óta
valamennyi cselekvéséért, 's magára venné a' szem-
rehányások egy részét is, melly csak néhány mi-
nistert, néhány tisztviselőt érdekel. Azt kívánják
az Uraktól: hogy a' rendszer mellett nyilatkozza-
nak ki; én arra szólítom föl az Urakat: ne nyilat-

kozzanak semmi rendszer mellett. A' ministerium
az alkotmányos uton, a' kir. beszéd által a' ka-
marához járult, a' kamara nyílt, szabadelmű föl-
írásban válaszolt. Ezt nem másíthatni meg. Véle-
ményem az: menjen a' kamara, egyedül fölrírására hi-
vatkozva, napirendre által.— Más nap Sauzet ur
beszél, 's egyszerűleg a' napirendet ajánlá, mint-
hogy gyámolt v. támogatott (motivált) napirend
az ülést már elején elhasználná. Ő se a' választá-
si jog kiterjesztése, se a' bocsnat mellett nem
szólott ugyan, de még is mind a' kettőt lehetsé-
gesnek vallá, 's különösen a' bocsnatra (amnestiára)
nézve azt állította, hogy az a' fölrírással semmi
összefüggésben nincsen. — Beszéde nagy benyo-
mást okozott. — Etienne ur beszédében többek
közt azt is mondotta, hogy a' ministerium mindig
csak rendszeres többségről beszél, pedig a' rendsze-
res többség vagy mesterséges, vagy meg van
vesztegelve; mit nagy tetszéssel fogadott a' ház.—
Midőn Dupin ur azt mondá: „fájdalom! annyi az
oktalan barát!“ — 's mit kaczajjal fogadott a' ka-
mara — fölugrott Salvardy ur (mert őt tartják a' j-
des Débatsban kijött cikkely szerzőjének, melly
megtámadá a' tiers partit), 's nagy hévvel szót
kivánt. Dupin ur okát kérdé: mire Salvardy ur
viszonzá, mert midőn az elnök e' helyet kimon-
dolta, rá (Salvardyra) pillantott. (új, még élénkebb
kaczaj.) Dupin ur azt mondá ezután, ő tetszése
szerint nézhet jobbra is balra is, 's midőn előbb
a' ministeri tanács elnökére pillantott, az azt épen
nem vette személyesség gyanánt. A' kamara élénk-
vidorrrá lett. — Mondják: Talleyrand hg. dec. 5én
érkezvén Párisba, azonnal a' tüileriákba ment, 's
ott 3 óránál tovább dolgozott a' királlyal. Minden
tiz perczen hirt vettek a' viták folytáról. Estve
az udvarnál nagy volt a' mozgás; 's nem vala
még tudható: hova ütend ki a' kamara végzése.
A' strassburgi telegraph csak e' hirt adhatá dec.
Sról estve 5 órakor: „A' követház tegnapi ülése-
ben estve 184 többséggel szavazott.“ További
közlését a' kód gátlá meg.— De újabb tudósítások
szerint továbbá a' strassburgi telegraph azt köz-
lé, hogy „A' követkamara dec. 6ki ülésében azon
által követt politikáról adott, meglegőlvé, 's
abban semmit sem találva, mi mult fölrírásában ki-
mondott érzelmeivel nem lérne össze, a' napirend-
re megyen által.“ Melly javaslatot 184 szóval
117 ellen el is fogadott.— Párisi hir szerint Sir
Robert Peel dec. 6kán éjjel 11 órakor érkezett
Párisba, 's Bristol vendégházban szállott meg.
7kén reggel meglátogatták őt Granville lord az
angol követ, és J. Peel ezredes, R. Peel bátyja.
Sir R. Peel azután délelőtt 11 órakor tovább in-
dult London felé. Calaisban már készen várja egy
hajó, őt Angliába viendő.

NÉMETORSZÁG.

Következő azon nagy hercegi rendelés, melly tiltja a' hessi kézműves alattvalóknak Schweizba költözést: 1) Valamennyi belföldi kézműves-legénynek tiltatik további rendelésig Schweizba utazni, vagy ott tartózkodni. E' tilalmat föl kell jegyezni a' kézműves-legényeknek kiadni szokott utlevelekben 2) Azon belföldi kézműves-legény, ki az első cikkelybeli tilalom ellenére is bemegy Schweizba, visszajöttekor a' nhgségbe a' határon, vagy akárhol nyakon fogathatik, fogassék el, 's honja tartományi biztosához, vagy ha rajna-hesszi tájéki lenne, a' mainzi rendőrség-igazgatóságához küldessék, hol ha nem lesz elegendő ok törvényes megpörlést huzni maga után, 's ha 200 forintnyi kezes-pénzt állítani nem birna jó viseleti biztoságul, honában két évig rendőrségi vigyázat alá tétessék. E' két év alatt, ha kezeséget állít is, nem szabad költöznie, sem mesterré lennie, de kézmű-szabadságot (Gewerbpatent) sem nyerhet. Ha tán a' rendőrségi szabályok szerint nem viselné magát, 's kezeséget sem állított, bizonyos ideig, de nem tovább, mint a' meddig még rendőrségi vigyázat alatt kelle maradnia, a' rendőr-tisztsg által fogva is tartathatik. Ha különös körülmények mutatják, hogy a' kérdésben forgó személy nem veszélyes, belső és igazság-ministeriumunk a' különös rendőrségi vigyázat két évre szabott tartását illőleg meg is rövidítheti. 3) Belföldi kézműves-legények, kik 1834 jan. 1je óta hosszabb vagy rövidebb ideig tartózkodtak Schweizban és netalán csak 1835 jan. 1je után jönének a' nagyhercegségbe vissza, úgy fogadtassanak, mint az előbbi cikkelyben megirtuk. Ha pedig az ilyen 1835 jan. 1je előtt térne vissza, a' 2dik cikkely rovása alá csupán akkor essék, ha gyanús, hogy valamely kézmű-egyesülethez tartozott. 4) Azon belföldi kézműves-legények, szüleinek, testvéreinek, vagy egyéb közel atyafiai, gyámjai, vagy gondviselőjinek, kik vagy Schweizban, vagy másutt tartózkodnak a' külföldön, kötelességül tétetik ezenel, hogy e' rendelés határozásáról tudósítsák azokat. 5) Külföldi kézműves-legények, kik 1834 jan. 1je óta hosszabb vagy rövidebb ideig tartózkodtak Schweizban, a' nagyhercegség határáról utasíttassanak vissza; vagy ha azon belül találtatnának valahol, azonnal fogassanak el, 's mint to-lakvók (Schüßlinge) talyigán vitessenek a' határon túl. Ha illy külföldi kézműves-legényeknek, hogy egyenes uton honjokba mehessenek, a' nagyhercegség birodalmi részein kell átköltözniök, utrendet kell elejökbe szabni, mellyben tüzessenek ki az érintendő helységek, 's az utra szükséges idő. 6) Gyártók és kézművesek, kik bel- vagy külföldi kézműves-legénynek előleges 's különös rendőrségi engedelem nélkül munkát adtak, noha illy legény

írásból kitetszett, hogy 1834 jan. 1je óta Schweizban tartózkodott, 1—5 napi fogságig, vagy 1—7 forintig bünhődjenek. Hasonló birságba esik azon gyártó vagy kézműves, ki bel- vagy külföldi legényt előleges rendőrségi engedelem nélkül fel-fogad, ha az előbbi hollétéről eléggé ki nem mutatkozott. 7) Belső és igazságministeriumunk ezenel fölhatalmaztatik, e' rendeléseket olly statusok ellen is végre hajtani, mellyekről nyilván tudva van, hogy hasonló kézműves egyesületek divatoznak azokban. Hasonlag arról is gondoskodjék, hogy e' rendelés, illő külföldi hírlapokban is köz hirre tétessék. 'sat. — A' hessi nhercegségi kormány-lap nov. 24kén nhercegi rendelést közöl, melly-nél fogva, minthogy dec. 31vel az ajánlott adó megszűnik, 's új pénzügytörvényt még nem lehetett hozni, valamennyi a' RRdektől január 1söig ajánlott adó, az alkotmányos oklevél 69dik cikkelye értelménél fogva még hat hónapig fog bészedetni.

TÖRÖKORSZÁG.

Konstantinápolyból érkezett legujabb hír jelentti, hogy Persiából tatár (hírnök) jött, 's híret hozta, hogy Persia schachja Ispahanban 38 évi uralkodása után oct. 20kán meghalálozott. Utódját Mohammed Mirzát, Abbas Mirza fiját Anglia és Russzia még nagyatyja éltében elismerték, 's most Taurisból Teheranba készült eza' schachszekeket elfogítani, ha azt hat bátyja, és hatvan nagybátyja (Oheim) nem ellenzendi. —

E L E G Y H I R E K.

Aug. 15kén a' Scheakser Ferner nevű jegesen (Gletscher) bizonyos Soldoni lakatos csontvázat 's maradványit lelék meg, ki 1804ben itt elveszett. A' meleg nyár a' szerencsétlennek tetemeit ki-olvasztá a' jégből. Tyrolban is sok ropogást lehet a' jegeseken hallani, és valóban sok is a' völgyességbe omlott. Illyetén lesiklás által alúl az illy jegesek sokkal széllyebbre terjedtek. — Salonichiben most csak 32,000 lakos van, holott az előlt 80,000ret számlált. E' lakosok nagy része Görögországba költözött. — A' megholt Spencer gr. Althorp-parkban tömérdek becsü könyv-, festvény-'s ritkasági gyűjteményt hagyott hátra. Egyedül könyvtára 200,000 font sterlingre becsültetik. — XVIIk Lajos és Marie-Antoinette engesztelő emlék-kápolnája Párisban, mellyet a' revolutio dühe ezen kettős áldozatjának a' gyermeki szeretet emelt, 's mellyben naponként két mise mondatik el, minap egy időre bezáratott. A' két márvány talaphoz t. i., mellybe a' király 's királyné végrendeletei vésve vannak, kívántatott még a' végrendelek mellképe — E' szobrokat a' kormány elkészíteté 's oct. 16kán, épen a' királyné megöletése évnapiján, fogatván munkához fel is állittatá. Ez megtörténvén az említett kápolna ismét fölnyittatott.

riához de
szerint,
első alispá
kinevezni

hoz nove
szerint: F
asszonyt,
hg, lova
elnökéne
fot 's enn
kat is F
nak hitv
emelni n

kiszedet
dett vol
ított us
egyedül
vetkezés
ban nen
másnap
el, 's h
va jégh
rendkiv
földren
ben ne
vidékel
irgalma
ben, y
jaig a'
fölvett
bül me
találko
oroszo

A
naszk
nem d
van,
lyek f
szánv
huzza
ugyar